

Motion till riksdagen 2005/06:So250

av Anita Brodén och Runar Patriksson (fp)

Alkoholinsatser för ungdomarna

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i EU föra in folkhälsoaspekten och verka för att införselkvoterna sänks till en nivå som kan anses rimlig för privat bruk.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att aktivt söka internationella allianser för att gemensamt verka för att i EU minska alkoholkonsumtionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i EU verka för en gemensam höjning av minimiskatterna på alkohol.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att omedelbart tillse att tull och polis får utökade resurser för att stoppa den illegala försäljningen av alkohol.²
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om alkoholisk och andra särskilt för ungdomar inriktade alkoholprodukter i livsmedelshandeln.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en riktad informationskampanj till ungdomar.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett konsumtionsförbud av alkohol för ungdomar under 18 år.

¹ Yrkandena 1 och 3 hänvisade till SkU.

² Yrkande 4 hänvisat till JuU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Alkoholen kostar samhället 160 miljarder kronor årligen enligt de beräkningar som nationalekonomen Anders Johnsson gjort. Där ingår bl.a. produktionskostnader (c:a 32 mdr), produktionsbortfall (c:a 87 mdr), sjuk-, social- och kriminalvård (28 mdr) egendomsskador (3 mdr) och förebyggande åtgärder (6 mdr).

Ökade alkoholskador har kunnat avläsas bland annat i trafiken, där alkoholrelaterade dödsolyckor ökat med över 50 % sedan 1995. 150 personer avlider varje år i alkoholrelaterade trafikolyckor. Detta är oacceptabelt med tanke på att regeringens delmål för nollvisionen skall vara uppfyllt år 2007.

Införseln av alkohol

Så sent som 1998 drack svenskarna drygt 8 liter ren alkohol per person och år. I år beräknas konsumtionen hamna på runt 10,5 liter, vilket är en ökning med nästan 30 procent. Det finns ett direkt samband mellan ökad konsumtion och ökade alkoholproblem, och det har sedan 1998 noterats ett kraftigt ökat antal fall av alkoholförgiftning. Konsumtionsökningen beror till största delen på att införselkvoterna för alkohol höjts till orimliga nivåer – 230 liter per person och resa för personligt bruk. Det är i praktiken fri införsel av alkohol eftersom utökad kvot dessutom kan erhållas för speciella tillfällen.

Regeringen bör i EU föra in folkhälsoaspekten och verka för att införselkvoterna sänks till en nivå som kan anses rimlig för privat bruk och aktivt söka internationella allianser för att gemensamt verka för att i EU minska alkoholkonsumtionen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Regeringen bör även i dessa sammanhang driva linjen om en gemensam höjd minimiskatt på alkohol. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Den i praktiken fria införseln har inneburit att personer satsat på illegal alkoholförsäljning till framför allt ungdomar. Vid en mängd orter säljs numera alkohol från diverse skåp- och personbilar utan att polisen har resurser att ingripa. Detta är helt otillfredsställande och regeringen bör därför omedelbart tillse att tull och polis får utökade resurser för att stoppa denna illegala försäljning. Det krävs kraftiga polisiära åtgärder och strängare straff för att få bukt med langningen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Ungdomars alkoholkonsumtion

Det har under en tid funnits alkoholblandad läskedryck som blivit mycket populär inte minst bland unga flickor. Det räknas formellt som öl och har fått karaktären av ungdomsdryck med 3,5 volymprocent alkohol. Problemet med sådant öl som från livsmedelsbutiker med mera säljs till tonåringar har uppmärksamrats många gånger, och det har också framkommit att alltför många

Fel! Okänt namn på

affärer inte sköter åldersgränsen. Om affärsintressen kan framtvinga att alla slags alkoholdrycker med denna alkoholstyrka skall likabehandlas när det gäller försäljning i livsmedelshandeln kommer olika företag att ha utrymme att i vanliga butiker sälja starkare cider, alkoholisk och en rad andra produkter som ges en sådan alkoholstyrka att de blir berusningsmedel, där unga eller mycket unga människor är målgruppen för marknadsföringen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

För att få bukt med alkoholmissbruket främst bland ungdomar krävs ett helt batteri av åtgärder. Informationens betydelse har ifrågasatts, varför det är viktigt att de informationsinsatser som görs verkligen når målgruppen på ett effektivt sätt. Förebilder från ”kändisvärlden” har visat sig ha betydelse för de yngre åldrarna och borde kunna användas med framgång. Regeringen bör därför få i uppdrag att ansvara för en riktad ungdomskampanj i syfte att minska alkoholanvändningen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Regeringen borde även överväga att införa ett konsumtionsförbud av alkohol under 18 år. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 21 september 2005

Anita Brodén (fp)

Runar Patriksson (fp)